

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО – НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ
ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН ІМ. Б. Д. ГАВРИЛИШИНА

*Кафедра міжнародного туризму
і готельного бізнесу*

КУРСОВА РОБОТА
з дисципліни «Географія туризму»
на тему:
**«ЛЬВІВ – ТУРИСТИЧНИЙ ЦЕНТР ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ: ІСТОРИКО-
КУЛЬТУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА»**

Студентки групи Т-21

Благи А. А.

Науковий керівник:

канд. екон. наук, старший викл.

Ткач У. В.

Тернопіль – 2017

«ЛЬВІВ – ТУРИСТИЧНИЙ ЦЕНТР ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ: ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА»

ПЛАН

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ

- 1.1. Львівська область – історико-культурний центр Західної України
- 1.2. Загальні відомості про місто Лева, як справжній діамант Східної Європи, його туристичні ресурси

РОЗДІЛ 2. МІСТО ЛЬВІВ ЯК ОДИН ІЗ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМКІВ ВИКОРИСТАННЯ ІСТОРИКО – КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

- 2.1. Реалії та перспективи розвитку екскурсійного туризму
- 2.2. Реалії та перспективи розвитку гастрономічного та релігійного туризму
- 2.3. Негативна сторона розвитку місцевого туризму

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ У СФЕРІ ТУРИЗМУ, ЯКІ ВИНΙΚАЮТЬ У МІСТІ

- 3.1. Туристично-інформаційний центр як засіб допомоги гостям міста
- 3.2. Туристичний збір як засіб підвищення якості послуг туризму
- 3.3. Вирішення екологічної проблеми
- 3.4. Альтернативу Львову – файне місто Тернопіль

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1.ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ.....	6
1.3. Львівська область – історико-культурний центр Західної України.....	6
1.4. Загальні відомості про місто Лева, як справжній діамант Східної Європи, його туристичні ресурси.....	9
РОЗДІЛ 2. МІСТО ЛЬВІВ ЯК ОДИН ІЗ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМКІВ ВИКОРИСТАННЯ ІСТОРИКО – КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ.....	13
2.1. Реалії та перспективи розвитку екскурсійного туризму.....	13
2.2. Реалії та перспективи розвитку гастрономічного та релігійного туризму.....	19
2.3. Негативна сторона розвитку місцевого туризму.....	25
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ У СФЕРІ ТУРИЗМУ,ЯКІ ВИНΙΚАЮТЬ У МІСТІ.....	28
3.1. Туристично-інформаційний центр як засіб допомоги гостям міста.....	28
3.2. Туристичний збір як засіб підвищення якості послуг туризму.....	29
3.3. Вирішення екологічної проблеми.....	31
3.4. Альтернативу Львову – файне місто Тернопіль.....	32
ВИСНОВКИ.....	34
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	36
ДОДАТКИ.....	39

ВСТУП

Значимість туризму, яка постійно зростає, характерна для 20 - початку 21 століття. Його роль впливає не тільки на економіку, але і на важливіші речі: розвиток відносин між народами світу та взаємне визнання особливостей культури, звичаїв та традицій. У міжнародних відносинах туризм став послом дружби. Сучасний туристичний потік формується під впливом різних факторів, які можна простежити з давньої історії. Це тому, що люди прагнуть зрозуміти навколишній світ і встановлювати економічні, торговельні та культурні зв'язки з сусідніми країнами.

Україна є однією з країн з найбільшою кількістю європейських історико-культурних надбань та віддана перевазі вітчизняним та іноземним туристам. Щороку наша держава отримує близько 20 мільйонів туристів, головним чином із Східної Європи, Західної Європи, США та Японії. В Україні існує 61 історико-культурний заповідник, з яких 13 мають національний статус. Всесвітні пам'ятки ЮНЕСКО включають собор Святої Софії, комплекс будівель, Києво-Печерську лавру та історичний центр Львова.

Актуальність теми. Традиційно одним із основних об'єктів Львівщини є туризм. Туристичні підприємства, які в основному надають послуги з споживання та розподілу, є фундаментальною основою туристичної діяльності у суспільному виробництві. Вони не тільки відповідають потребам туристів, але й приєднуються до внутрішнього та міжнародного поділу системи праці та користуються часткою туристичних бірж глобально. Варто також відзначити, що регіон має великий потенціал туристичних ресурсів, багатими природними ресурсами та низьким використанням послуг туризму.

Теоретичні основи дослідження - це роботи, статті та книги, опубліковані відомими вченими та викладачами в галузі туризму.

Об'єктом даного дослідження є місто Львів – туристичний центр Західного регіону. Як справжній діамант Східної Європи, Львів нагадує музей під відкритим небом, який має 2000 років історії, архітектури та

пам'яток культури. Місто було побудовано в середині тринадцятого століття (1256 р.) і назване на честь Лева, батьком якого є князь Данило Галицький.

Предметом дослідження є особливості історико-культурної характеристики міста Лева.

Метою роботи є охарактеризувати багаті туристичні ресурси міста, провести аналіз різних видів туризму та описати шляхи вирішення проблем у сфері туризму, які виникають у Львові.

Зазначена мета зумовила виконання **наступних завдань**:

- описати загальну характеристику Львівщини та обласного центру в цілому;
- провести аналіз різних видів туризму, описати їхні реалії та перспективи розвитку;
- зазначити шляхи вирішення проблем, пов'язаних з туризмом.

При дослідженні теми використовувались такі загальнонаукові методи як: аналіз, синтез, узагальнення, поєднання локальних знань та історичних методів, а також дані з історії, економіки та інших наук.

Практична значущість результатів дослідження може полягати у можливості проведення подальших наукових досліджень Львову; для використання в процесі підготовки фахівців з туризму, експертів екскурсійної діяльності.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків; містить 44 сторінок тексту, 2 малюнки, 2 додатки. Список джерел включає 22 найменування літератури, 17 електронних публікацій, 5 фондових матеріалів.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ

1.1 Львівська область – історико-культурний центр Західної України.

На Львівщину припадає 3,6% площі України. Вона займає 17 місце в країні за розмірами. За щільністю населення - 127 осіб на кв. км. Район посідає четверте місце в країні. Львівська область відповідає розміру таких країн, як Ізраїль чи Кувейт. Це найбільш економічно розвинена область Карпатського регіону.

Львівщина – це один з найбільших туристичних районів України, що містить унікальні пам'ятки, які мають історичні та культурні надбання. У цій області є сім мальовничих рекреаційно-оздоровчих закладів, два національних парки («Сколівські бескиди» і «Яворівський») та історичні й культурні пам'ятки національного значення, яких близько 4000: більше як 2000 історичних будівель є об'єктами охорони. У 1998 році історико-архітектурний ансамбль центру Львову включений до всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Ця різноманітність історичних, археологічних, архітектурних та монументальних пам'яток вказує на те, що в Україні немає більше такого туристичного надбання в жодній іншій області.

Щороку, історичні та культурні пам'ятки Львівської області приваблюють туристів з усіх куточків України та з-за кордону: у 2004 році туристичні послуги були надані 170 тис. відвідувачам, ось чому має свою значимість тенденція подорожувати у людей, через це й стабільно зростає туристичний потік [1].

Львів часто називають «містом музеїв». Багатьох туристів приваблюють архітектурні стилі цього древнього міста XII-XIX ст., унікальна колекція, яка зберігається в таких музеях як: Історичний, Національний, Музей мистецтва, Музей релігії та в Арсеналі - музеї старовинної зброї. Порцеляну, кераміку і плетені меблі, з декоративними елементами та унікальною колекцією прикладного мистецтва можна знайти в Музеї етнографії та ремесел.

Провідну роль у структурі львівського туристичного регіону займає курортне лікування та відпочинок. 269 підприємств у Львівській області мають ліцензії на організацію іноземного, закордонного, вітчизняного, масового виду туризму та дозвіл на проведення екскурсій.

Однією з головних передумов розвитку у прикордонних територіях для туризму та відпочинку є існуючі поліпшення та впровадження нових дій перетину кордону.

Сьогодні формується розгалужена інфраструктура приватних мотелів, кемпінгів, ресторанів, сервіс-центрів вздовж автошляхів міжнародного і регіонального значення, які активно використовуються туристами.

Львів – один з найважливіших аеропортів України. Він з'єднує міжнародні маршрути до великих міст, таких як Варшава, Торонто, Манчестер, Франкфурт, аеропортів Росії, Кавказу, Центральної Азії та України. Львівський модернізаційний план аеропорту збільшить його потужність у 5-6 разів. Реалізація даного проекту дозволить аеропорту регулярно отримувати більшу кількість пасажирських і вантажних літаків, забезпечуючи до шести пасажирських рейсів.

Популярним екотуристичним центром є НПП «Сколівські Бескиди» з його мальовничими карпатськими стежками до гори Парашка, Великий Верх, Кременна, водоспаду Кам'янка. Популярною також є мережа екотуристичних маршрутів в околицях гірського курорту Славське до вершин гір Магура, Тростян, Татарівка. Значним потенціалом туристичного розвитку володіє львівська частина міжнародного польсько-словацько-українського біосферного резервату «Східні Карпати». Львівська область має великий потенціал для розвитку туризму.

Найбільш цінними туристичними об'єктами є архітектурні пам'ятки. Всього в області взято під охорону 3965 споруд ХІІ-ХХ століть (25 % від усієї кількості в Україні), у тому числі 512 - загальнодержавного значення.

Основна частина об'єктів - 2313 - зосереджена у Львові, який займає перше місце в державі за їх кількістю та різноманітністю.

На базі комплексів історико-культурної та містобудівної спадщини в області створено 5 заповідників: державні історико-архітектурні заповідники у містах Львові та Жовкві, «Нагуєвичі» в Дрогобицькому районі, «Тустань» у Сколівському районі, державний музей-заповідник «Одеський замок» в Буському районі. На основі збережених архітектурних пам'яток в Старому Селі, Свіржі, Уневі, Золочеві, Підгірцях, Одеську, Жовкві, Крехові створений туристичний маршрут «Золота підкова».

Фіксований відпочинок у туристичному районіBeskidів Львівської області диверсифікується різноманітними туристичними проектами. Клієнти можуть вибрати до більш ніж двадцяти подорожей та екскурсій. Популярними серед львівських та карпатських гостей є автобусні та піші екскурсії:

- у Львові - будівля України «Перлина»;
- до бюветів з лікувальною мінеральною водою на найвідоміших курортах України - Трускавці, Моршині та Східниці;
- у міжнародний біосферний заповідник «Східні Карпати», НПП «Сколівські Бескиди», НПП «Синевир»;
- до пам'ятної етнографічної архітектури XV-XIX століття в селищі на краю Бойківщини, а також в музей «Бойківщини» в Турці;
- у середньовічний гірський Гошівський монастир і до «Скель Довбуша»;
- до Урицьких скель з руїнами давньоруської фортеці «Тустань» [1].

1.2. Загальні відомості про місто Лева, як справжній діамант Східної Європи, його туристичні ресурси.

Львів розташований в центральній частині Львівської області між Яворівським, Жовківським та Пустомитівським районами, в східноєвропейському часовому поясі на 24 меридіані; місцевий час відрізняється від поясного на 24 хвилини. Площа Львова складає близько 180 км².

Більше семи століть історія творить це дивовижне місто, під назвою Львів, що розташоване у західній частині України, у Прикарпатті. Населення якого складає близько 758 000 чоловік

Місто розташоване на річці, приблизно за 80 кілометрів від кордону з Польщею. На території обласного центру є відоме Львівське плато, горбисте Розточчя, Грядисте Побужжя, Львівська низовина по боках долини річки Полтви.

У Львові розташовано більше ніж двадцять парків та зелених зон, більше того два ботанічні сади і шістнадцять унікальних природних пам'яток. Садово-паркове мистецтво представляють два парки національного значення і лише один – локального. «Знесіння» – регіональний парк ландшафтного типу, який має розмір 300 га і належить до природоохоронних установ, які мають екосистему, по максимуму наближену до умов, які характеризують як природні [2].

Культурна столиця побудована на пагорбі, найвища точка якого – Високий Замок – великий тінистий парк, на вершині якого відкривається незабутня панорама міста з залишками руїн давньої архітектури.

Варто зазначити, що місто Лева – важливий культурний центр. Тут є п'ять театрів, філармонія, близько 40 кінотеатрів, цирк, 12 музеїв і більше 350 великих бібліотек.

Для Львівської області сфера туристичної діяльності набуває справді важливого значення, оскільки регіон має багато туристично-рекреаційних ресурсів, які приносять вагомні прибутки до бюджету області.

Щодо культури, то за даними Головного управління статистики, Львівський регіон в 2008 році посів 3 місце зі всієї України по кількості театрів, більше того, область зайняла почесне четверте місце — по кількості ВНЗ.

У Львові розташовано Наукове товариство імені Т. Г. Шевченка, 8 інститутів Національної Академії Наук України, понад 40 науково-дослідних та проектно-конструкторських інститутів, 29 вищих навчальних закладів, 100 середніх навчальних закладів (серед яких 7 шкіл-інтернатів), 8 музичних і 26 спортивних шкіл [3].

Сфера курортних та екскурсійно-туристських послуг є сферою, яка активно розвивається до сьогодні у Львівській області. Діє шістьдесят два рекреаційно-оздоровчих заклади, а також пансіонати, призначені для лікування різних видів хвороб («Каштан», «Янтар», «Рубін», «Кришталевий палац» у Трускавці), функціонують численні бази відпочинку. Приймають відвідувачів три турбази, велика кількість готелів, і звісно ж туристичні кемпінги. Діють Львівське туристичне виробниче об'єднання обласного значення, 6 бюро подорожей та екскурсій. Чотирнадцять туристичних маршрутів загальнодержавного значення проходять територією області.

Стара частина міста – є незмінним елементом візитної картки Львову, яка постійно приваблює все більше туристів. Знаменита Ринкова площа будувалась в стилі ренесансу, який тоді був дуже популярним у місті, звідси зрозуміло чому вона ніколи не буває порожня, адже це є історичне серце сучасного міста. Як свідчать історичні факти, на Ринковій площі могли будувати свої будинки, які мали більше 3 поверхів та 3 вікна на одному поверсі, лише відома знать та аристократи, тому що це було дуже дорогими вкладеннями. Таким чином, історичне серце Львову впродовж багатьох століть залишалось найважливішим торговельним, економічним та фінансовим центром.

Не залишається поза увагою Квадрат на площі Ринок, в центрі якого розташований знаменитий «львівський Біг-Бен» – Ратуша, історія якої

розпочалася ще з початку далекого XIV століття. За всі роки свого досвіду вона включає багато легенд та цікавих історій. Саму споруду оточує чотири фонтани з скульптурами Нептуна, Амфітріти, Діани та Адоніса.

Однією з найвідоміших історичних пам'яток міста є Львівський театр опери та балету ім. С. Крушельницької (відомої української співачки та акторки). Стиль неоренесансу цієї архітектурної пам'ятки приваблює громадян і туристів з 1900 року. Зараз в театрі працює понад 40 солістів, балетна група, хор та симфонічний оркестр. Приємною новиною для іноземних туристів є те, що постановки в театрі відбуваються мовою оригіналу, а для україномовного населення розміщене табло з рухомими субтитрами [4].

Леви, яких нараховується в місті більше 4000, приховують багато таємничих і невиразних структур, які доповнюють одне одного. Вони можуть знаходитись всюди та нести кожен свою таємничу історію, яку уважний відвідувач трактуватиме по-своєму. Тільки на одому будинку їх може бути близько 100 [5].

Історія львівської кави – невід'ємна частина історії міста. Як свідчать історичні документи, ще в далекому 1802 році пан Якуб Леваковський відкрив кав'ярню у тоді ще польському Львові. На рахунок першої кав'ярні потрібних документів немає, так як тоді була нестабільна політична ситуація, можливі пожежі та навмисне знищення архівів. Далі є згадка про 1829 рік та відкриття «Віденську кав'ярню», яка є загальновідомою для всіх у місті. А 22 жовтня 2013 р. у Львові встановлено пам'ятник Ю. Кульчицькому, як людині, яка вперше відкрила кав'ярню на території Львову (приблизно у 1600-их роках). Архітектор – Володимир Сколоза [6].

Львів — місто королівської величі. Фактично з моменту заснування 1256 року і аж до 1772-го, тобто більш, ніж півтисячоліття, ним правили королі. Картина, ще якою милувалися кольорі на площі Ринок абсолютно не змінилася, це все ті ж самі різнокольорові 45 будиночків. До туристичних

ресурсів обов'язково варто віднести Королівську кам'яницю, яку ж самі львів'яни перейменували у Італійський дворик [7].

Палац графів Потоцьких – велична будівля у стилі французького неоренесансу кінця ХІХ століття, є яскравим зразком архітектури зрілого історизму. Імпозантний палац, який прикрашений витонченими рельєфами, ліпниною, а також чудовим настінним живописом і вітражами.

На підставі отриманих даних, варто згадати про один з найвеличніших некрополів Європи, де похована надзвичайна кількість відомих діячів культури, науки та мистецтва і вся адміністративна еліта Королівства Галичини та Лодомерії. Личаківське кладовище – музей надмогильної скульптури та архітектури просто неба Його площа сягає більше ніж 40 гектарів. Заснований у 1786 році. Знаходиться цвинтар за півтора кілометра від центру Львова. Екскурсоводи проводять захоплюючі екскурсії як вдень, так і вночі по заплутаних стежках та оповідають безліч таємних романтичних історій та легенд.

Як показали дослідження, однією з найдавніших громад Львова є вірменська, котра віками створювала епіцентр свого націоналізму – вишукана архітектура та неповторний дух однієї з найдревніших християнських культур Східного світу [8].

Зазначені вище дані показують, що обласний центр Львівської області надзвичайно багатий на туристичні ресурси. Зрозуміло, що це не весь перелік і можна писати ще дуже довго. Тому більш детальний аналіз проведений в 2 розділі.

РОЗДІЛ 2. МІСТО ЛЬВІВ ЯК ОДИН ІЗ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМКІВ ВИКОРИСТАННЯ ІСТОРИКО – КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ

2.1. Реалії та перспективи розвитку екскурсійного туризму.

Кожен історичний регіон нашої держави може похвалитись своїми національними, культурними надбаннями, історичними пам'ятками, оповідями та легендами, ландшафтно-містобудівним ладом.

Пріоритетним та найрозвиненішим видом туризму на Львівщині та безпосередньо у Львові є звісно ж екскурсійно-пізнавальний. Багаті туристичні ресурси та великий наплив відвідувачів міста допомагає розвивати саме цей вид та приносити максимальний прибуток.

Так як Львів є великим європейським містом, до прикладу як Прага чи Краків, то й відповідно у ньому є на що подивитись. Вибір різноманітних маршрутів задовольнить навіть найвибагливіших мандрівників. Взагалі туризм у місті Лева можна назвати «міським», так як він включає розваги, освітній та культурний туризм.

Як показали дослідження, культурний туризм по праву вважається одним із найпрестижніших видів туризму. Більше того він сягає своїми коренями аж у XVI ст. Причиною цього стало те, що у Львові багато культурних ресурсів, а матеріальної бази взагалі більше, ніж достатньо.

Багатьох туристів місто вабить своїми архітектурними принадами, а атмосфера провулків, будинків, церковних споруд буквально зачаровує. Суб'єктам туристичного бізнесу залишається тільки наповнювати цей напрямок новими подіями, змістом та контекстом.

Кожен з напрямків розвивається стрімко, так як для цього створені практично ідеальні умови. По-перше, Львів взагалі ніби одна суцільна історична пам'ятка, про що тільки свідчить стара частина міста. А по-друге тут стрімко розвивається туристична інфраструктура, ось чому можна знайти розваги денні, нічні та для закоханих [9].

Пішохідний туризм є бюджетним видом туризму, адже для у Львові є багато таких місць та вуличок до яких можна дібратися лише підійшовши

впритул. Ось чому для гостей міста потрібно лише знайти місце для проживання. Можна досліджувати культурну столицю як самому, читаючи багато цікавої та корисної інформації в мережі Інтернет, так і за допомогою екскурсорова та туристичної групи.

Автобусні екскурсії більш популярні для відвідувачів, які приїжджають зі всіх куточків не лише України, а й світу. Це є популярним видом для великих туристичних груп, щоб можна було за день побачити більше цікавих місць та швидше пересуватись, проте пішки доведеться все одно багато ходити.

Багато людей запитує: наскільки вигідний туризм у Львові? Судить самі, за статистикою починаючи з 2007 року щорічно в місто приїздить біля 1 мільйона туристів. Причому приїжджають як українці, так й іноземні громадяни - з Австрії, Німеччини, Польщі, США, Білорусі, Російської Федерації [9].

Загальна кількість пам'яток історії, археології, містобудування і архітектури, монументального мистецтва просто вражає: в Львівській області їх налічують близько 3934.

Всі туристичні ресурси, які вищезгадані у 1 розділі належать до екскурсійного виду туризму, так як є найпопулярнішими. Крім цього, до найважливіших об'єктів туризму належать Львівський державний історико-архітектурний заповідник, Державний музей-заповідник «Олеський замок», Державний історико-культурний заповідник «Тустань» (залишки наскельної фортеці IX–XIV ст., Державний історико-культурний заповідник «Нагуєвичі», філія Львівського історичного заповідника у Жовкві, монастирський комплекс у Крехові, давньоруські городища X–XIII ст. у Звенигороді та Стільському; Олеський замок XIII–XVII ст.; найдавніші архітектурні пам'ятки Львова – Високий замок, Миколаївська церква, Вірменський собор, пам'ятки в стилі готики, бароко – костьоли кармеліток босих 1644 р. та ін.

Місто Лева завжди славилася своїми парками. Окрасою міста є Стрийський парк, пам'ятка садово-паркового мистецтва національного значення, закладена у 1880-1890 рр. та 10 парків – пам'яток місцевого значення: парк ім. Б. Хмельницького, парк Залізна Вода та інші [10].

Які ще туристичні пам'ятки існують у Львові та буду варті відвідування? Ось невеликий перелік з них:

- Будинок вчених – колишнє дворянське казино, історична пам'ятка архітектури. Неповторна елегантність інтер'єру у поєднанні з сміливою конструкцією сходової галереї не залишить байдужим нікого. Будинок часто використовували для зйомок кінофільмів.

- Каплиця Боїмів – славнозвісна пам'ятка пізнього ренесансу, яка не має аналогів не лише в Україні, але й у європейській архітектурі.

- Музей зброї, міський арсенал – експозиція представлена найрізноманітнішими видами зброї різних народів та епох. Найбільше можуть вразити двохметрові мечі.

- Аптека-Музей – це музей державного значення. Музей історії фармації відкрився ще в далекому 1966 році на базі старовинної аптеки. Так як вона залишилася діючою, то й продовжує виробляти так зване «Залізне вино». Експозиція музею представлена більш ніж трьома тисячами експонатів в 16 залах.

- «Шевченківський гай» – музей народної архітектури та побуту просто неба, в якому можна поринути в далекі XVII-XIX ст. Музей було відкрито в 1971 році на території ландшафтного парку «Знесіння». Площею в 60 га відвідувачам представлені унікальні експозиції музею: 124 пам'ятники західноукраїнської архітектури, об'єднаних в 54 садиби, а також 6 церков. Будівлі територіально розділені на тематичні групи. Музей знайомить з архітектурними традиціями Гуцульщини, Лемківщини, Бойківщини, Буковини, Поділля, Полісся, Волині та ін. Причому пам'ятники архітектури львівського музею в прямому сенсі слова справжнісінькі, оригінальні. Цікавим історичним фактом є те, що їх привезли з різних місць Західної

України в розібраному, аж до фундаменту, вигляді, а потім вони були згруповані за етнографічним ознакою і розміщені на території музею.

- Стрийський парк – був зведений місцевими жителями у 1879 році на місці колишніх піщаних дюн та крутих ярів. Саме тут проводяться грандіозні ярмарки та знаходиться чудове озерце з білими лебедями.

- Львівський вернісаж – стихійний ринок сувенірів, картин, художніх виробів, антикваріату та виробів народного промислу.

- Парк Франка – вважається найстарішим не лише у Львові, а й у всій Україні. Пам'ятка садово-паркового мистецтва і занесена до Списку світової культурної спадщини ЮНЕСКО.

- Двір-музей СРСР – кількість експонатів радянського походження постійно зростає у музеї просто неба.

- Двір загублених іграшок – величезна кількість іграшок різного виду розміщена в одному із львівських двориків, про який не знають всі львів'яни. Такий музей створює атмосферу містичності та загадковості.

- Львівський університет безпеки життєдіяльності – будівля вражає своєю архітектурною незвичайністю, так само як і Чернівецький університет. Потрапити на територію туди можна у неділю, але сам заклад закритий для вільного відвідування, через те, що підпорядковується державі.

- Вілла «Під совами» – кам'яниця під №6 на вулиці Героїв Майдану. За брамою будинку ховається неймовірної краси вестибюль. Стіни розмальовані в стилі пізнього середньовіччя, а кольорова склепінчаста стеля нагадує готичну архітектуру та середньовічні храми.

- Палац Дуніковського – справжній шедевр, який був збудований у 1897- 1898 рр. Сьогодні, саме у цій розкішній віллі кінця XIX ст., міститься філія Львівського національного музею, фактично під схилами Цитаделі. У музеї зберігається одне з найбільших в Україні зібрань образотворчого мистецтва, яке включає майже 117 тис. предметів основного і близько 50 тис. предметів науково-допоміжного фонду. Серед них – найбільша в Україні збірка українських ікон XIV-XVIII ст. (понад 4 тис. творів); унікальна

колекція наскрізної дерев'яної різьби; колекція рукописів XI-XVI ст.; рідкісна колекція народної сакральної скульптури; збірка гравюри XVII-XVIII ст.; малярства і скульптури XVIII-XIX ст.

- «Фабрика повидла». Історичні дані показали, що збудовано цей «замок» на початку XX ст. для фабрики спиртових виробів та підсолоджених трунків «Й. Корнік і син». У 1970-х підприємство перепрофілювали на цех переробки овочевої бази № 1. В останні роки підприємство занепало. Тепер «замок» у Львові та далеко за його межами відомий як «фабрика повидла». В першу чергу завдяки мистецькому центру «Дзига». Щорічно з 2009 року у закинутих корпусах овочевої бази проводяться різноманітні заходи «Тижня актуального мистецтва».

- Львівська Цитадель — фортифікаційна споруда у Галицькому районі Львова. Цитадель збудована протягом 1852-54 рр., і складається (згідно з першочерговим планом) з чотирьох круглих башт і V-подібного будинку казарм. Всі круглі башти були гарматними й зводились за спеціальною системою. Історичні факти доводять, що під час Другої світової війни, німці створили тут в'язницю для військовополонених. Нині в вежі №1 міститься фондосховище Наукової бібліотеки ім. В. Стефаника (сама бібліотека міститься під горою в приміщенні колишнього Оссоленіуму), тому доступ пересічному туристу туди закритий. Зараз споруда залишилась у напівзруйнованому стані. На її місці хотіли будувати ресторан, але так як на території загинули будівельники, то будівництво призупинене.

- Драбина в небо - драбина прикріплена на будівлі культурно-мистецького центру «Дзига». Вона символізує вихід із архітектурної безвиході.

- Годинник львівського часу – який відрізняється від київського на 24 хвилини, розташований у кнайпі «Дім легенд».

- Небо – на вулиці Вірменській є вказівник, який стверджує, що до неба звідти 12 метрів.

- Місця для поцілунків – романтичних місць у Львові немало, а для поцілунків є спеціально відведене. Його розташували на площі Катедральній, поблизу оригінально облаштованої кав'ярні.

- «Паранормальна» вулиця – назв вулиці, про які свідчать таблички на будинку, з кожним роком стає більше і це пов'язано з проведенням фестивалю незалежного кіно «Кінолев», який проходить з 2006 року у Львові. За традицією, кожного разу з-поміж видатних кінорежисерів обирають патрона фестивалю, і Архівну вулицю називають на честь цього режисера. Станом на зараз вулиця має аж сім назв.

- Галерея «Дзига» – ART-terra сучасного мистецтва для українських (і не тільки) художників. У «Дзизі» можна насолодитися живописом, графікою, скульптурою, інсталяціями, перформансами, гешпінгами, іконописом, словом, своєю душею, енергетикою та харизмою. З часу відкриття галереї «Дзига» у 1997 році до сьогодні відбулось 394 виставки, 117 перформансів та безліч інших неординарних атракцій, які зібрали більше 1,5 мільйона учасників, відвідувачів та глядачів.

- «Щось цікаве» – єдина у Львові арт-галерея просто неба, заснована у вересні 2011 року. Тут виставляють свої роботи молоді художники, фотографи. Окрім виставок, в «Щось цікаве» проходять майстер-класи та акустичні концерти. Також тут працює магазинчик hand -made виробів [8].

На думку багатьох експертів туризм у Львові необхідно розвивати в різних напрямках, більше того, постійно працювати, щоб покращувати ті варіанти, які вже є в наявності, а також шукати нові ніші.

До прикладу, стан доріг у місті та в області є незадовільним, на що жаліються як туристи, так і місцеві жителі. Варто додати, що багато будинків та архітектурних споруд потребують капітального ремонту, адже балкони самі по собі обвалюються та можуть зашкодити життю та здоров'ю перехожих. Тому потрібно бути надзвичайно обережними.

2.2. Реалії та перспективи розвитку релігійного та гастрономічного туризму.

Львівщина є релігійним центром всеукраїнського значення. У ньому перебуває управлінський центр Римо-Католицької Церкви в Україні.

Львівська область посідає перше місце за кількістю релігійних організацій в Україні. На Львівщині 2913 релігійних організацій з юридичним статусом, 18 духовних закладів, 1113 недільних шкіл, 23 церковних засобів масової інформації. На території області 999 церков і дзвіниць, з них 398 – національного значення, 601 – місцевого значення.

Найбільш значимими та туристично-привабливими є наступні храми:

- Архикатедральний собор Святого Юра. З 1998 року Собор разом із Ансамблем історичного центру Львова належить до Світової спадщини ЮНЕСКО. Власне собор є частиною комплексу: бароковий собору з дзвіницею, рококової з класицистичними портиками митрополичої палати, будинків капітули, тераси з двораменними сходами, ажурної огорожі довкола соборового подвір'я з двома брамами в подвір'ї та мурів, що обводять капітульні будинки і владичий сад.

- Успенська (Волоська) церква. У церкві збереглися пам'ятки мистецтва XVII–XVIII ст. Найцінніші з них – ікони страсного циклу, які залишилися від первісного Успенського іконостаса 1630-1638, виконаного львівськими митцями Федором Сеньковичем, 1630 та Миколою Петраховичем, який у XIX ст. замінено іконостасом М. Яблонського.

- Церква Святого Миколая. Це найдавніша пам'ятка архітектури міста: будувалася, очевидно, як родинна усипальниця галицьких князів, чим зумовлена планово-просторова композиція [11].

- Храм Святого Андрія (костел і монастир бернардинів). На місці сучасної споруди дерев'яний монастир було збудовано у XV столітті. Згадка про перший, дерев'яний, бернардинський костел знайдена від 1460 року. Сучасний монастирський комплекс почали споруджувати ще на початку XVII ст. за задумом ченця Бернарда Авелідеса і за проектом архітектора-

італійця Паоло Домінічі. Приміщення монастиря тепер належить Центральному державному історичному архіву у Львові, а храм святого Андрія Первозванного передано Українській греко-католицькій церкві. Храм обслуговують священники Василіянського Чину.

- Вірменський кафедральний собор Успіння Пресвятої Богородиці — пам'ятка архітектури національного значення, що належить до Світової спадщини ЮНЕСКО. Вірменську церкву збудовано у другій половині XIV століття (1363–1370 роки) майстром Дорінгом. Протягом століть вона була громадським і релігійним центром вірменської колонії у Львові. У 1367 році церква стала соборною.

- Гарнізонний храм святих апостолів Петра і Павла, відомий у Львові як костел Єзуїтів, збудований у стилі раннього бароко на початку XVII ст. Храм є взірцем римської святині Іль-Джезу та вважається однією з найбільш культових споруд Львова.

- Домініканський собор (Церква Пресвятої Євхаристії, костел Божого Тіла і монастир домініканців) — греко-католицька церква у центральній частині Львова, занесена до всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Домініканський костел — один з кращих зразків архітектури бароко, один з найкрасивіших у місті. У храмі з XVIII ст. розміщувався великих розмірів бароковий орган, який тепер можна побачити у Львівській філармонії, але костел не залишився без музичного супроводу. Зараз менший за розмірами орган знаходиться у Домініканському храмі.

- Архикафедральна базиліка Успіння Пресвятої Діви Марії, або Латинський кафедральний собор, або Катедра – католицька базиліка, головний храм Львівської архієпископії Римо-Католицької Церкви. Пам'ятка сакральної архітектури XIV-XVIII століття. Це чи не єдина вціліла готична пам'ятка архітектури древнього Львова, яка збереглася після пожежі 1527 року. Храм споруджено на місці, де за княжих часів стояла православна церква Успіння Пресвятої Богородиці. Перший камінь у фундаменті закладено в 1360 р.

- Церква Св. Михайла – зведений як костел чернечого ордену Кармелітів Босих. Його посвячення пов'язане з Архистратигом Михаїлом, святим покровителем України-Руси та хоронителем Гробу Господнього.

- Церква святих Ольги і Єлизавети (раніше Костел Святої Ельжбети) — неоготичний храм, збудований в пам'ять про відому імператрицю (цісареву) Єлизавету Баварську, відому як Сісі, дружину цісаря Австро-Угорщини Франца-Йосифа I. На сьогодні ця будівля є найвищою в місті, її висота 88 метрів.

- Преображенська церква (Церква Преображення Господа Нашого Ісуса Христа) – постала на місці костелу Найсвятішої Трійці отців Тринітаріїв, який був зруйнований артилерійським обстрілом та пожежею у 1848 році. В найновішій історії Львова церква відома тим, що була першим храмом, який повернула собі у власність Українська греко-католицька церква (УГКЦ) в 1989 році.

- Бернардинський собор – пам'ятка ренесансу, маньєризму і бароко 1600-1630 років – цілісний середньовічний монастирський комплекс з фортифікаційними укріпленнями [13].

Також відомим фактом є те, що чотири дерев'яні храми у Львівській області підготовлено до внесення у список всесвітньої культурної та природної спадщини ЮНЕСКО: церква Святої Трійці у Жовкві (1720 р.), церква Святого Юра в Дрогобичі (кінець XV-XVI ст.), церква Святого Духа в селі Потелич Жовківського району (1502 р.) та церква Різдва Пресвятої Богородиці, що у селі Матків Турківського району (кінець XVIII ст.) [11].

До основних причин, що перешкоджає розвитку релігійного туризму, належать:

- відсутність комплексної програми розвитку релігійного туризму;
- нерозвиненість туристичної інфраструктури;
- недостатня кількість готельних місць і невідповідність їх структурі попиту;

- відсутність належного громадського порядку в місцях здійснення паломництва;
- відсутність рекламно-інформаційної продукції, пропаганди та просування релігійного туризму;
- відсутність системи управління релігійним туризмом [12].

Гастрономічний туризм набирає великих обертів популярності у XXI ст. Адже саме завдяки етнічній кухні і кулінарним традиціям та звичаям можна дізнатись про країну чи місцевість багато нового та цікавого. Таким чином, і виникає поняття «гастрономічний туризм» - це різновид туризму, пов'язаний з ознайомленням та дегустацією національних кулінарних традицій країн світу. Вирушаючи у гастрономічну подорож країнами та континентами, турист знайомиться з особливостями місцевої кулінарії, її традиціями, куштує унікальні для приїжджої людини страви або напої.

Організація гастрономічних турів сприяє відродженню національних кулінарних традицій будь-якої країни. Під час гастрономічних турів турист має гарну нагоду:

- відвідати ресторани національної кухні;
- взяти участь у гастрономічних фестивалях;
- ознайомитися з історією та рецептурою національної кухні відповідно до сезонів;
- спробувати себе у приготуванні національних страв.

Нині також дуже популярний один з різновидів гастрономічного туризму – кавовий туризм. Сучасний світ важко уявити без кави, адже вживання цього напою стало світовою традицією. Кожен народ має власні правила та звички у приготуванні та вживанні даного напою.

Кавовий туризм це відносно нова стежка у світовому туризмі і ще мало досліджена в Україні. Проте, загальновідомим є факт, що кавовою столицею України є Львів. Часто подорожуючі прагнуть завітати до міста Лева заради того, щоб скуштувати львівську каву.

Маленькі затишні кав'ярні Львова, які несуть в собі аромат кави та все до кави формують саму ж атмосферу міста. Завітавши до Міста Лева, кожному кавоману і не тільки, цікаво буде відвідати кав'ярні «Дзига», «Дім Легенд», «Гасова Лямпа», «Золотий дукат» тощо. А такі кав'ярні, як «Віденка», «Театралка», «Монополка», «Централка», а також «Кришталева», «Народна гостинниця», «Касино де Парі», «Міраж», «Пегас», «Атляс» і «Під синьою фляжкою» – були осередками формування львівської еліти [14].

Львів також славиться своєю українською кухнею та звісно ж пивом. Однією з родзинок міста є Музей пивоваріння, де проводять екскурсії, дегустації та вечори любителів пива.

Варто додати, що на території історичної «Львівської пивоварні» відкрили новий музейно-культурний комплекс «Львіварня». Всім відвідувачам музею розкривають секрети темного львівського напою. Гостям показують найперші кадри і діафільми про пивоварню, а також демонструють техніки виготовлення пива.

З музею пивоварні туристи потрапляють в ресторан «Хмільний дім Роберта Домса», розташований там, де раніше були пивні підземелля. До пива подають раків і різноманітні закуски власного виробництва.

Ресторація-музей «Гасова лямпа» – місце для гурманів. У кнайпі зібрана величезна колекція гасових ламп. Відомо, що лампи були винайдені саме у Львові, тому заклад носить таку назву.

«Найдорожча Ресторация» – це симбіоз інтелігентного відпочинку і галицьких традицій. У закладі можна дегустувати вина, замовляти страви від шеф-кухаря і слухати фортепіано. До речі, кожен гість може пограти, перебуваючи в гостях у ресторації.

Місце «Мисько пструг» – це музей, у якому настрій тут створює дворецький, якого називають «сурмач». У його обов'язки входить провести цікаву коротку екскурсію по закладу, і більше того розповісти про Львів. Варто додати, що хороший вибір вина та смачні закуски зацікавлять кожного [15].

Гастрономічний туризм нікуди без фестивалів, саме таким є «Львів на тарілці» – єдиний фестиваль, який презентує Львів як гастрономічну столицю України. Невід’ємною частиною фестивалю є ярмарок львівської кухні, під час якого відбувається презентація, дегустація та інтерактивне приготування страв і традиційних напоїв місцевої кухні. Також у рамках фестивалю проходять численні майстер-класи від львівських шеф-кухарів, а також презентації страв.

Неможливо не згадати про Національне свято шоколаду, на яке з’їжджається велика кількість туристів та просто поринає у «шоколадний рай». Майстер-класи від шоколатьє та різноманітність солодоців просто вражає. Львів став, після швейцарського Берна, другою європейською столицею шоколаду.

Широкою популярністю також користується міське свято «На каву до Львова», під час якого можна відвідати справжній кавовий ярмарок. У рамках свята відбудеться традиційне голосування за номінацію «Найкраща кав’ярня». Також в рамках свята відбувається Західноукраїнський чемпіонат барист зі Львова та західного регіону України.

Свято Сиру і Вина – грандіозна подія у Львові, яка збирає багато заохочених гостей міста та львів’ян. Це гарна нагода більше довідатись про культуру сироваріння та традиції виноробства у Львові та Україні, відвідати ярмарок, забави, різнопланові розважальні акції, анімації, конкурси, концерти фольклорних колективів та, безумовно, скуштувати доброго сиру та хорошого вина.

Як видно з вищезазначеного, Львів є не тільки культурною столицею, а й доволі великим осередком гастрономічного туризму, так як вдало використовує свої можливості та заохочує все більше туристів. Зрозуміло, що для міста є куди розвиватись та створювати нові креативні ідеї, тури та фестивалі [16].

2.3. Негативна сторона розвитку місцевого туризму.

За останні десятиліття, з розвитком процесів глобалізації, суттєво розширився ринок міжнародного туризму, зросли туристські потоки, розширились сфери і напрями мандрівок та подорожей, сформувались великі транснаціональні кампанії, відбувся розвиток і уніфікація туристських технологій і туристського продукту, які досягли рівня стандартизації, характерних для сучасних галузей індустрії. З огляду на це виникає необхідність вивчення негативних наслідків, що породжуються масовим туризмом, розробкою стабілізаційних механізмів регулювання галузі в разі виникнення форс-мажорних обставин.

Як і інші економічні сектори, туризм споживає природні ресурси, створює відходи, загострює не тільки екологічні, але й культурні і соціальні проблеми. Темпи розвитку міжнародного туризму потребують особливої уваги до виявлення негативного впливу туризму на природне середовище, який сьогодні стає об'єктом все більш ретельної уваги світового співтовариства. Багато громадських організацій стурбовані наслідками руйнування унікальних природних ландшафтів завдяки неконтрольованим потокам туристів.

Неприємні, й навіть катастрофічні наслідки розвитку туризму на природне середовище мають найрізноманітніші прояви. Насамперед це перенаселеність і перевантаження інфраструктури. Як правило, це викликано концентрацією туристів в обмежених місцях. Як зазначає Д. Афіногенов, практична екологія стурбована тим, що природу почали сприймати як сировину для здійснення людських замислів.

Констатація негативних наслідків впливу туризму на природу супроводжується пропозиціями щодо подолання «конфлікту туризму і навколишнього середовища». В реєстрі цих пропозицій оцінка туристських ресурсів і розробка програм розвитку м'якого туризму; стимулювання розвитку екотуризму, який спрямований на мінімізацію негативних ефектів туризму.

Суперечливим є вплив туризму і на культурне середовище. З одного боку, міжнародний туризм – це розширення контактів з представниками інших культур, пізнання іншої культури. З іншого – гостро стає питання про культурну самобутність і культурні відмінності. Культурне різноманіття сучасного людства зростає. Теоретики міжнародного підтверджують загальну закономірність: людство, яке стає більш взаємопов'язаним і єдиним, не втрачає свого культурного різноманіття. Однак зазначені два вектори глобалізації здатні за умов абсолютизації одного з них утворювати біфуркаційні точки напруги. Тому дуже важливо навчитися розуміти культурні особливості народів, відмінності між ними, а також з'ясувати спільні, загальнолюдські культурні позиції.

Найбільш важливою і найменш бажаною стороною туризму є вплив на моральні стандарти місцевого населення, зазначає в одній із своїх робіт В. Арчер. Зростання злочинності і азартних ігор досить часто розглядають як неминуче зло туристичної діяльності.

Туризм робить свій внесок і в динаміку злочинності – кримінальний графік відображає сезонні коливання туристичної активності. Зрозуміло, що рівень злочинності буде вищий в місцях де панують високі доходи, а вірогідність розкриття злочинів менша. Виділяють наступні особливості кримінальної ситуації, пов'язаної з туризмом: збільшення витрат на підтримку правопорядку в туристичні сезони; пограбування і крадіжки, пошкодження нерухомості і вандалізм, комерційні злочини, ухилення від податків та посилення чорних ринків, зростання соціальної напруги, хибне відчуття безпеки [17].

Що ж до екологічної ситуації у Львові, то вона погіршується з кожним роком, і залишати її надалі її поза увагою громадськості – злочин. Та знайти винних у нашій країні непросто, і поки йде активна діяльність у напрямку, кого б «звинуватити», місто потерпає від:

- скупчення великої кількості пестицидів на Грибовицькому сміттєзвалищі;

- зберігання у межах області гудронів, що не відповідає нормам екологічної безпеки;

- смороду у Львові, головними причинами якого фахівці називають, окрім діяльності підприємств, які незаконно скидають стоки, ще й розгерметизовану систему каналізації під час ремонту доріг, зношеність труб;

- шкідливих викидів різноманітних підприємств, зокрема, деревообробні заводи у Кам'яно-Бузькому районі, Миколаївського цементного заводу та інших;

- одвічної львівської проблеми води. А точніше, її відсутності.

Скільки себе пам'ятає сьогоденне покоління львів'ян, в місті завжди були проблеми з водопостачанням [18].

Отже, з огляду на вищевикладене, майбутнє всесвітнього туризму, його зростання, гарантію тривалого успіху може забезпечити вихід туризму на якісно новий рівень, за допомогою якого можливо зменшити гостроту або вирішити великий комплекс проблем, які стосуються не лише економічного зростання, соціального прогресу та охорони навколишнього середовища, а й мають етичний та культурний виміри.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ У СФЕРІ ТУРИЗМУ, ЯКІ ВИНИКАЮТЬ У МІСТІ.

3.1. Туристично-інформаційний центр як засіб допомоги гостям міста.

Так, на допомогу туристам створено офіційний туристичний сайт міста, де знаходиться вся потрібна інформація. Тут можна знайти відомості про Львів, а конкретно: детальну історію, Львів у ЮНЕСКО, дані про культурну столицю, досягнення міста, а також про міського голову.

Найбільш необхідна інформація для новоприбулих а як ж дістатись до міста: літаком, поїздом, автобусом чи машиною? Всі варіанти підходять і всі маршрути та карти також розміщені на сайті.

Допоможе подорожувати та досліджувати місто пункт під назвою «Громадський транспорт Львову», а також інформація у «Туристам на замітку», де містяться дані про корисну інформацію, медичну допомогу, оренду авто, представництво іноземних держав, центр туристичної інформації, а також вуличні електронні довідники у Львові.

Тут ще можна знайти мапу міста, різні відео, фотогалерею, веб-камеру, відгуки гостей міста, путівники та туристичне ознакування Львову.

Де краще зупинитись (хостел, готель чи апартаменти), куди піти поїсти (ресторан, кнайпа чи кав'ярня), що варто побачити – все це та багато іншої корисної інформації ви знайдете на туристично-інформаційному центрі. Тут також є дані для бізнесу, особливо про бізнес-центри, інвестиції у місто, про ділову гостинність, а також IT-центри.

Спланувати тур та допомогти вирішити, що більше подобається у місті також допоможе центр. Почитати про заклади культури, архітектуру, пиво, каву, місцеву кухню, фестивалі, свята, парки, нічне життя, шопінг теж можна на сайті [19].

3.2. Туристичний збір як засіб підвищення якості послуг туризму.

Найчастіше до Львова приїжджають українці (65% туристів). Серед іноземців переважно можна побачити поляків, німців, американців, білорусів та турків. Минулого року у цьому переліку також був незначний відсоток росіян. Зазвичай, Львів відвідують люди віком 26-35 років, і чоловіки, і жінки - їх майже порівну. Середньостатистичний турист приїжджає до міста потягом, власним авто та автобусом. Живе найчастіше у орендованій квартирі (23%), готелі (22%) та хостелі (21%) (див. додаток А).

Найбільше Львів манить туристів відпочинком та розвагами. Згідно з опитуванням, саме така мета приїзду 67% туристів. У місті їм подобаються кав'ярні та ресторани. Також туристам до душі львівські музеї, галереї, виставки та торгово-розважальні центри. Зазвичай, Львів настільки вражає гостей, що 91% туристів хочуть приїхати ще раз (див. додаток Б).

Цього року Львів прийме рекордну кількість туристів – до кінця року у місті очікують близько 2,5 мільйонів гостей. Це на 30% більше, ніж у минулому році. Причому туристи стали приїжджати на триваліший час і витратити більше грошей.

Окрім цього, за 10 місяців місто отримало 3,195 млн. грн. туристичного збору. Нагадаємо, з 2010 року у Львові затверджено ставку туристичного збору в розмірі 1% від вартості проживання (ночівлі) впродовж всього періоду в готелях, кемпінгах, мотелях, гуртожитках для приїжджиків, закладах готельного типу (хостели) та інших місцях поселення за вирахуванням податку на додану вартість.

У період зимових свят наповненість готелів Львова сягала в середньому 94%. Відтак, надходження від сплати туристичного збору у Львові за 2015 рік – 2 562,6 тисячі гривень.

Директор департаменту економічної політики ЛІМР Ірина Кулинич розповіла: «Надходження від сплати туристичного збору. У 2015 році в місті було, за офіційною інформацією, більше, ніж 2 млн. гостей. Якщо у попередні роки ми поступались Одесі, то цього року Одеса програє Львову.

Якщо подивитися за зимові свята наповнення готелів у Львові – це 94%, у Києві – 42%, Одеса – 35%».

За інформацією департаменту економічної політики, у 2014 році надходження від сплати туристичного збору у Львові становили 1 226,8 тисячі гривень, в Одесі – 1 463,3 тисячі гривень. Натомість, у 2015 році у Львові – 2 562,6 тисячі гривень, в Одесі – 2 501,6 тисячі гривень. Відтак, темпи росту Львова – 209%, Одеси – 171%, Тернополя – 149%, Києва – 131%, Вінниці – 113%» [20].

3.3 Вирішення екологічної проблеми.

Екологічна ситуація у Львові зумовлена специфічним для нього, тісно переплетеним комплексом природних, містобудівних, інженерних, соціально-економічних та інших умов й ускладненими у зв'язку з цим спробами її поліпшення. Вона також характеризується високою ймовірністю прояву надзвичайних ситуацій і незадовільною здатністю природного середовища до самопідтримання й самовідновлення.

Зважаючи на усі вищеперераховані пункти у розділі 2, основними пріоритетами екологічної політики у Львівській області повинні стати:

- екологічна реабілітація територій в зоні діяльності гірничо-хімічних та гірничодобувних підприємств;

- сприяння залученню централізованих капітальних вкладень, передбачених відповідними постановами Кабінету Міністрів України, власних коштів підприємств та інвестицій щодо впровадження нових екологічно чистих технологій;

- відновлення і підтримання гідрологічного режиму та покращення екологічного стану рік басейнів Дністра, Західного Бугу;

- будівництво нових, реконструкція і ремонт діючих водопровідно-каналізаційних та очисних споруд;

- вирішення питань утилізації та захоронення промислових і побутових відходів через створення підприємницьких структур з переробки та утилізації цих відходів;

- забезпечення наповнення цільових фондів охорони навколишнього природного середовища у складі місцевих та обласного бюджетів, а також планування пріоритетного фінансування природоохоронних заходів та здійснення контролю за станом їх реалізації, ефективністю та цільовим використанням коштів фондів [18].

3.4 Альтернативу Львову – файне місто Тернопіль.

Беззаперечним є той факт, що саме Львів є серцем Західної України, він є надзвичайно багатим на туристичні ресурси та може похвалитись своїми чудовими історичними та визначними пам'ятками історії, культури та мистецтва. Так, культурна столиця, яка немає рівних в Україні. Проте як і кожне місто воно має ряд своїх недоліків та проблем, які потрібно вирішувати і саме проблему напливу туристів можна вирішити, організовуючи цікаві тури до Тернополя.

Затишне місто на річці Серет. До 1934 р. називалося Тарнополь — на честь його засновника, великого коронного гетьмана Яна Тарновського. У староруські часи на місці сучасного Тернополя знаходилося укріплене поселення Сопільче (Топільче), знищене ордою Хана Батия в 1241 р. На сьогоднішній Тернопіль- одне з найкрасивіших міст України, будучи тут радимо вам відвідати такі місця:

- Тернопільське озеро або Тернопільський став (до 1991 — Комсомольське озеро) — велика штучна водойма в Тернополі, створена на місці боліт на річці Серет. Йому приблизно стільки ж років, як і самому Тернополю.

- Тернопільський замок закладений в 1540 р. великим коронним гетьманом Я. Тарновським на місці староруського поселення Сопільче (Топільче) для оборони польських кордонів від татар. У XVII ст. великий

коронний канцлер Т. Замойський значно розширив зміцнення, проте в подальші роки вони неодноразово руйнувалися. Зокрема, замок був майже повністю розібраний турками після захвату міста в 1672 р. На початку ХІХ ст. граф Ф. Корітовський побудував на його місці палац, для чого були знесені кріплення, башти і ворота, а будівля огорожена звичайною огорожею.

- Аквапарк «Алігатор». Його площа – 2700 квадратних метрів. Тут може вільно розміститися 450 чоловік одночасно. У аквапарку три басейни різного типу загальним об'ємом близько 900 кубічних метрів.

- Острів закоханих - розташований серед Тернопільського ставу – великої штучної водойми. Сам острів створили під час відновлення ставу після Другої Світової війни. Дістатись до нього можна спеціальним містком, або на човні. Хоча взимку, коли став, зазвичай, замерзає, – можна і пішки кригою.

- Аераційний фонтан – найдовший в Україні. Його довжина сягає 122 метри. Краще за все приїжджати у теплі пори року, щоб побачити його працюючим та у всій красі.

- Воздвиженська (Надставна) церква – найдревніший храм Тернополя. Побудована засновником міста, коронним гетьманом Я. Тарновським, на місці староруського храму часів короля Данила Галицького. Церква розташовувалася поряд із західними (Львівськими) воротами Тернополя над ставом, за що і отримала другу назву "Надставна" або "Церкву над ставом".

- Єлисейські поля – розташовані біля Тернопільського ставу ззаду готелю «Тернопіль». Вміщують 2 пагорби і невелику алею парку Шевченка, облаштовану зручними лавочками та цікавими кам'яними скульптурами. На полях розміщена інсталяція «I ♥ Ternopil».

- Музей політв'язнів - створений в 1996 за ініціативою членів місцевих відділень Суспільства «Меморіал» і Союзу політв'язнів і репресованих України. Збір матеріалів і документів, що поклав початок музейної колекції, здійснений членами цих організацій.

- Парк «Національного відродження» — площа складає 54 га. Закладений у 1978 р., створений методом народної будови, і багато тернополян середнього покоління причетні до цієї справи. Парк відрізняється з-поміж інших мальовничим природним рельєфом, чудовими краєвидами, особливим відчуттям простору і світла, яке охоплює кожного, хто зупиняється на оглядовому майданчику з боку проспекту Степана Бандери. Від нього до центру парку веде широка алея, ефектно прикрашена зеленими кулями сформованого граба. Також головним символом цього парку є величний пам'ятник радянським льотчикам — літак, що височіє на постаменті.

І це ще не весь список туристичних принад. У місті багато чудових закладів харчування, які підійдуть як і для молоді: «Коза», «Шинок», «Бункермуз», «Файне місто», «Барбареско» тощо, так і для сімейного відпочинку: «Ковчег», «Старий млин», «Оскар», «Панорама» та багато інших.

Тернопіль є містом студентів, ось чому тут яскраве нічне життя та розвинений подієвий туризм. Вже вкотре проводяться фестивалі музики, мистецтва, їжі та культури.

Файне місто не залишить байдужим нікого та залишить маленький слід у серці кожного, хто його відвідає [21].

ВИСНОВКИ

Львівщина традиційно була областю, де перспективи туристичної індустрії були і залишаються одними з найкращих в Україні. Природно-ресурсний та історико-культурний потенціал у поєднанні з вигідним географічним положенням в центрі Європи та існуючий багаторічний досвід і напрацювання у сфері рекреації є достатньо вагомою передумовою пріоритетного розвитку системи санаторно-курортного лікування, туризму та відпочинку, орієнтованої як на внутрішнього споживача, так і на обслуговування іноземних туристів.

Доведено, що аналіз туристичної діяльності у Львівській області показав, що об'єктивно область має всі передумови для інтенсивного розвитку внутрішнього та іноземного туризму: особливості географічного розміщення та рельєфу, сприятливий клімат, багатство природного, історико-культурного та туристично-рекреаційного потенціалів і т.д. Проте існує і ряд факторів, які перешкоджають ефективному розвитку цього виду діяльності на сучасному етапі. При визначенні проблем розвитку галузі та шляхів їх вирішення слід оптимально поєднати соціальні потреби населення на оздоровлення та відпочинок із економічними вигодами.

З вище написаного стверджуємо, що місто Львів заслужено називається культурною столицею України, адже воно надзвичайно багате туристичними ресурсами, історичними та визначними пам'ятками, славиться фестивалями, святами та національною кухнею, до котрого з'їжджаються зі всього світу. В загальному, справжній діамант Східної Європи.

Останнім часом спостерігається поступове покращення стану справ у туристичній сфері після економічної кризи, однак велика кількість туристів все ще надає перевагу провести відпустку без значних фінансових вкладень. Однак, як це не парадоксально, такий вибір лише на користь Львову, перевагою якого для туристів залишається можливість якісного відпочинку за порівняно невеликі кошти [22].

Екскурсійний вид туризму розвинений на достатньому рівні, проте потребує нових креативних ідей та турів. Також варто звертати більше уваги на потреби туристів у інфраструктурі та на загальний стан міста.

Релігійний та гастрономічний вид туризму набирають швидких обертів та користуються великою популярністю у відвідувачів. Негативною стороною є те, що деякі собори та церкви потребують реставрації та косметичного ремонту. А щодо гастрономічних турів, то варто вдосконалювати існуюче та створювати нові креативні ідеї.

Отже, впевнено стверджуємо, що негативними аспектами розвитку туризму у Львові є великий туристичний потік та погіршення екологічної ситуації. Міська влада прикладає зусилля, аби покращити стан, створюючи туристично-інформаційний центр для допомоги туристів, впроваджуючи туристичний збір та вирішуючи екологічну проблему. Проте на вирішення проблеми пропонується альтернатива Львову – фаніне місто Тернопіль, котре користується неабиякою популярністю серед молоді України та ближніх країн, що в перспективі розвантажить великий потік туристів у столиці Західної України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Пендерецький О.В.- Територіальна організація промислового туризму Карпатського суспільно-географічного району та основні напрямки її вдосконалення/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://tourlib.net/books_ukr/penderecky4-1-2.htm
2. Факти Львова // "Львівська газета", 14 квітня 2009 р.
3. Назарук М. М. Львів у ХХ столітті: соціально-екологічний аналіз. — Львів: Українська академія друкарства, Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. — 348 с.
4. Львів – культурна столиця України. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - http://stezhkamu.com/places/2_Lviv
5. Місто-загадка: що означають давні символи міста Лева. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://24tv.ua/mistozagadka_shho_oznachayut_davni_simvoli_mista_leva_n674644
6. Перша серед кав'ярень Львова. Це, розчарую, зовсім не "Віденська".../ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://andriy-kusiy.livejournal.com/8209.html>
7. Найвеличніші споруди королівського Львова: ви маєте їх побачити. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - https://24tv.ua/nayvelichnishi_sporudi_korolivskogo_lvova_vi_mayete_yih_pobac_hiti_n673979
8. Якщо у Львові перший раз: що подивитись у першу чергу. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://lviv.vgorode.ua/news/dosuh_y_eda/338218-yakscho-u-lvovi-pershyi-raz-top-naiholovnishykh-pamiatok-mista-leva
9. Туризм у Львові. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://thecity.com.ua/6397-revision-v1.html>
10. Львівська область. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://tunis.mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/info/regions/6-lviv>

11. Львівська газета , четвер, 10 листопада, 2005 року, № 205
12. Маїло Я.В. Проблеми розвитку релігійного туризму в Україні // Я.В Маїло / Студентська наука в новому тисячолітті: сучасні проблеми громадського харчування, готельного господарства та туризму: матеріали Всеукр. студентської наук. конф. (19-21 квітня 2000 р., м. Київ). - К.: Київський держ. торговельно-економічний ун-т 2000. - С. 119-121.
13. Топ-10 найвідоміших храмів Львова. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://photo-lviv.in.ua/top-10-najvidomishyh-hramiv-lvova/>
14. Особливості кавового туризму у Львові. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://tourlib.net/statti_ukr/bezverhnya.htm
15. Гастрономічний туризм в Україні: кращі напрямки, місця та рекомендації. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukraine-is.com/uk/gastronomicnij-turizm-v-ukra%D1%97ni-krashhi-napryamki-miscya-ta-rekomendaci%D1%97/>
16. Львів — столиця фестивалів. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://lviv.travel/ua/index/what_to_do/stolucya-festiyvaliv
17. Проблема негативних наслідків сучасного масового туризму та шляхи їх подолання. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://tourlib.net/statti_ukr/solyanyk.htm
18. Екологічні проблеми Львову. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://www.zelenaplaneta.org.ua/index.php/88-ekologichni-problemi-v-regionakh/250-ekologichni-problemi-lvovu.html>
19. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<http://lviv.travel/>
20. Львів туристом багатіє. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу:https://zaxid.net/lviv_turistom_bagatiye_n1411136
21. 10 речей, які варто побачити будучи в Тернополі (Україна). / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cikavo-znaty.com/469-10-rechey-yak-varto-pobachiti-buduchi-v-ternopol-ukrayina-html/>

22. Львівщина як перспективний регіон України для розвитку туризму та рекреації. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/pavlish.htm

23. Програма розвитку туризму та рекреації у Львівській області на 2011-2013 рр., затверджена рішенням Львівської обласної ради від 24.05.2011 р. - №136. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.oblrada.lviv.ua>.

24. 10. Рекреаційний потенціал Львівщини / Статист. збірник. - Львів: Головне управління статистики у Львівській обл., 2012. – 96 с.

25. Бейдик О.О. Методологія та методика аналізу рекреаційно-туристських ресурсів України: автореф. дис. д-ра геогр. наук: 11.00.02 / О.О. Бейдик / Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2004. – 36 с.

26. Кифяк В.Ф. Організація туризму: навчальний посібник / В.Ф. Кифяк. – Чернівці: Книги. ХХІ, 2008. – 344 с.

ДОДАТКИ

ЛЬВІВ ТУРИСТИЧНИЙ

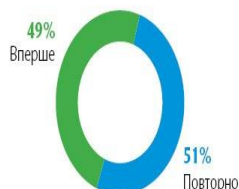

Інститут міста
Львів 79008
пл. Ринок, 1, каб. 204
www.city-institute.org

Чому Львів? (ТОП 5)

Частота відвідування міста

Витрати туристів

не враховуючи витрати на доїзд до Львова

Першочергова мета подорожі

Супровід під час подорожі

Транспорт до Львова

Проживання у Львові

Дозвілля туристів (ТОП 5)

Особливості міста

те, що відрізняє Львів від інших міст

1,7 млн. осіб
Кількість туристів, які відвідали Львів протягом 2014 року²

32 роки
Середній вік туристів

3 дні
Середня тривалість перебування в місті

331 млн. євро
Орієнтовний дохід туристичного бізнесу міста

82%
Бажають відвідати Львів ще раз

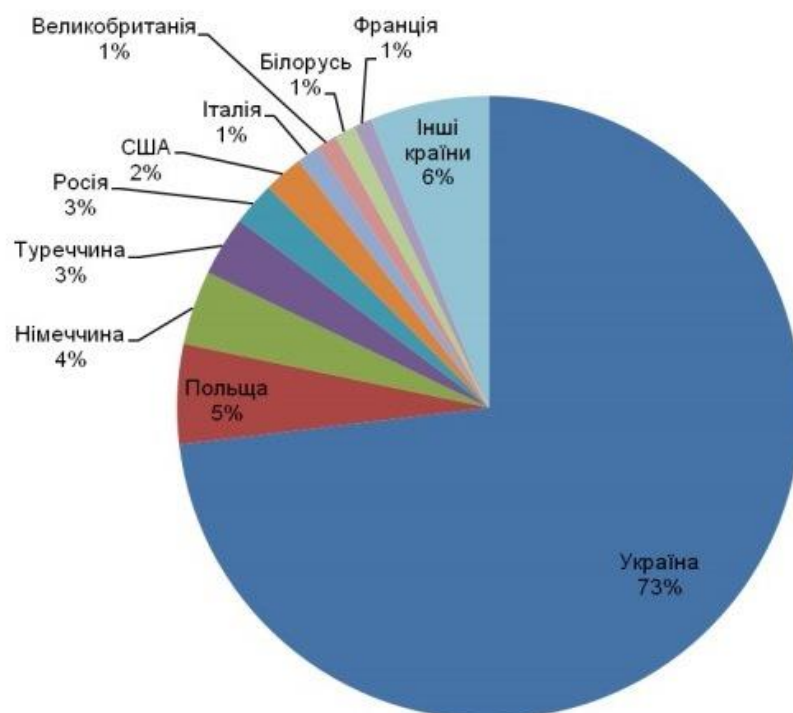
97%
Будуть рекомендувати друзям / родичам відвідати Львів

1. Опитування було проведено Інститутом міста на замовлення Управління туризму Департаменту розвитку Львівської міської ради в жовтні 2014 року. Загалом було опитано 400 вітчизняних туристів методом "face to face" інтерв'ю. Основні місця проведення опитування: центр, головний залізничний вокзал, автовокзал, аеропорт, готелі та хостели міста.

2. Розрахунок кількості туристів, які відвідали Львів протягом року, здійснений за методологією, розробленою Інститутом міста. Методологія враховує такі показники як кількість ліжко-місць у готелях, середньорічну завантаженість готелів, частку туристів, які проживають у готелях та тривалість їх перебування у Львові.

2014 рік

Географія відвідувачів (зведена)

Країна	К-сть осіб
Україна	30103
Польща	2135
Німеччина	1587
Туреччина	1276
Росія	928
США	841
Італія	488
Великабританія	446
Білорусь	443
Франція	383
Інші країни	2546
Загалом	41176